

SVENSSON, SVEN

En kort och sannfärdig berättelse om sillfisket i bohusländska skärgården under dess sednare period, som börjades år 1747, och upphörde år 1808, samt på trovärdiga handlingar och mångårig erfarenhet g

1822

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

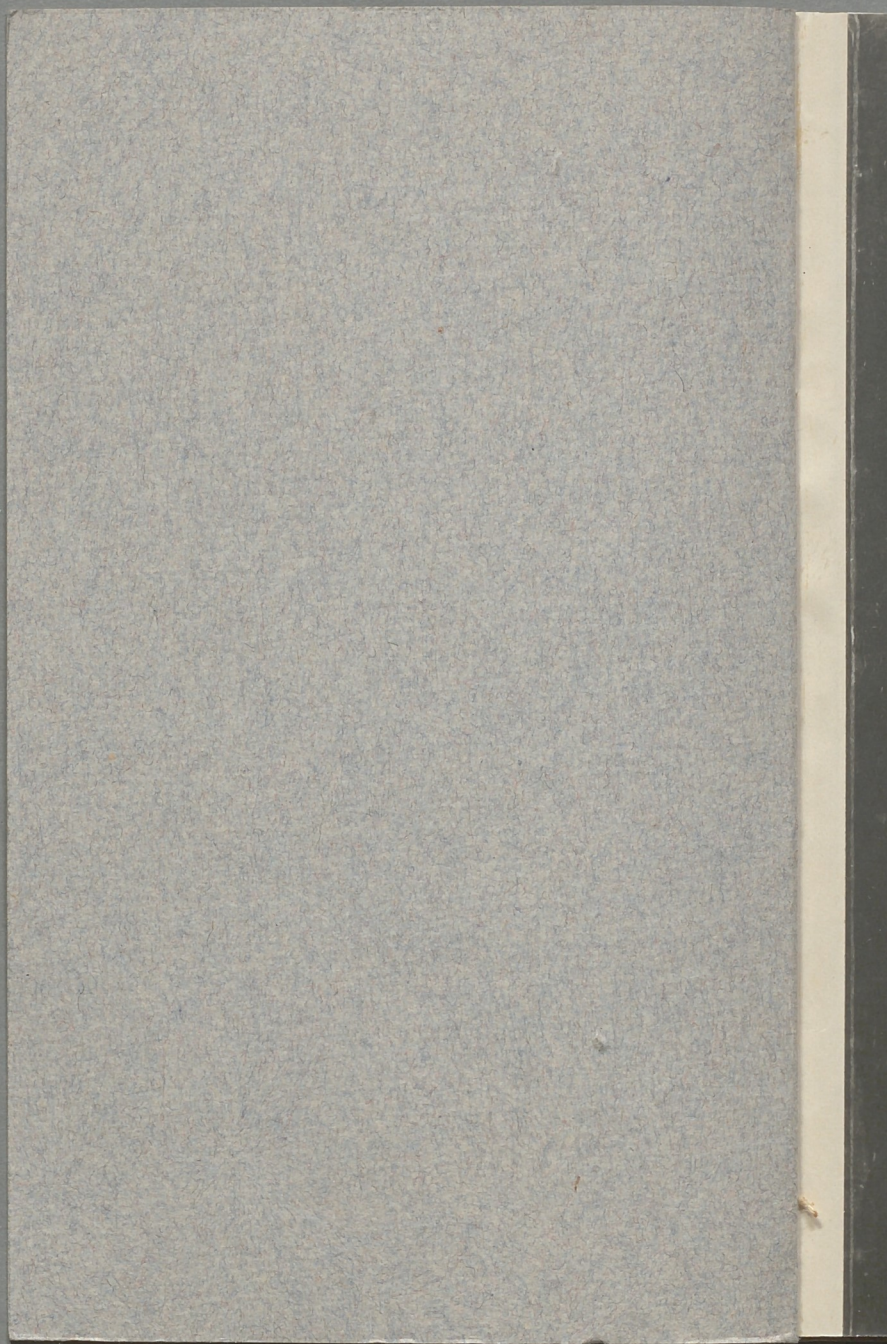
Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

Jensson, J.

Eden
Siska
(P. 1.)
1700-1829

En kort och sannfärdig

Berättelse

om

Sillfisket

i Bohusländska Skärgården
under dess sednare period, som bör-
jades år 1747, och upphörde år
1808, samt på trovärdiga hand-
lingar och mångårig erfaren-
het grundad

REFLEXION

*öfver orsakerna till Sillens uteblifvande;
jemte välment*

FÖRSLAG,

till nödiga anstalters vidtagande för att
befordra framtida Sillfångst

af

S. SVENSSON,

f. d. Fiskeri- och Salteri-Idkare

GÖTHEBORG 1822.

Tryckt hos GEO. LÖWEGREN,

Luc. 5: 3. 4. 5. och 6.

... och Han satte sig, och lärde folket
uti båten.

Då Han vände igen tala, sade han till Si-
mon: Lägga ut på djupet, och kaster eder nät
ut till drågt.

Då svarade Simon, och sade till honom: MA-
stare, vi hafva arbetat hela nattens och fått
intet; men på din ord vill jag kasta ut näten.

Och då de det gjorde, beslöto de en mågta
stor hop fiskar; . . .

1:mo **A**fflere gamla Handlingar och isynnerhet ett Kongl. Bref till CommerseCollegium, af d. 13 Mars 1663, samt Kongl. Reglementet för Sillfisket d. 13 Okt. 1666, kan inhämtas: att sillfiske då idkades i Bohusländska Skärgården; men det upphörde under påföljande krigiska tidevarf. År 1724 påtänktes åter sillfisket, då en Kongl. förordning af d. 17 Mars uppmuntrade, med flera förmoner, till denna närings vigtagande. Men oaktadt den tiden troligen mycken sill inkom till Skärgården, kom likväl icke fisket till någon betydlig utöfning förr än 1747 och påföljande åren. Sedan har det blifvit idkadt och ständigt tilltagit till omkring år 1790, hvarest fångsten nästan årligen aftagit, och med år 1808 upphört.

I början fångades sillen endast med garn, men då så väl fisket som konsten att förädla sillen, utskeppning

och konsumtion tilltog brukades, jemte nät, mindre notar, samt slutligen större notar, som kallas sillvader; merendels 140 à 160 famnar långa och 12 à 13 famnar breda eller djupa; hvar med kunde fångas 1 a 2000 tunnor i drågten, när större sillstimma råkades. År 1787 voro 358 sådana vadar i Skårgården utrustade med allt deras tillbehör.

Sillfisket börjades vid Elfsborg och Styrson samt Riföfjord; äfven i Göthaelf vid byen Tingstad, belägen $\frac{1}{4}$ mil nordost från Götheborg och 3 mil inom ytre skären, fångades sill år 1750. Men så snart man började bygga salterier och trankokerier deromkring och i södra skårgården, flyttade sillen sin ingång till den nordligare, der också största fångsterna gjordes i medeltiden, och vid slutet, eller sedan Skårgården blifvit öfverallt bebyggd; så inkom sillen liksom förstörd och förströdd, i mindre flockar, så väl i södra som norra Skårgården, på åtskilliga ställen, i synnerhet der hon var mest fredad för buller och tran-grums.

Till och med år 1767 gjordes första och betygtigaste fångsterna merendels i Augusti och September månader, sedan i Okt. och Nov., samt slutligen i Dec. och till påföljande April, när vinter och islägg ej hindrade.

Om sillens tidigare och obestämda ankomst till Skårgården, mer och mindre noggran påpassning och iakttagande af dess inkommande eller motbjudande hinder, vållat en så olika och föränderlig fångningstid, kan väl ej med visshet urskiljas; men det är visst, att fiskare sällan tillredde sin vadredskap eller sökte efter sillen förr än vid den tid som första fångsten gjordes förledna året; t. ex. år 1780 fångades första sillen d. 27 Okt., och år 1781 först d. 24 Okt., oaktadt i Götheborgs Allahanda N:o 73 för sistnämnda år låses, att "d. 6:te Sept. syntes en mängd sill emellan Buskär och Fotö, samt på Måkholmsfjorden sprutta i vattnet. Hon stod der som vanliga sillberg, så att fiskare knapt kunde ro igenom; skada nog att notar då icke voro tillreds, hvarmed hon till stor mycket het kunnat fångas. Det är äfven sänt att mera

och större sill har visat sig i Skärgården, de sistförflutna åren, i Augusti och September, än påföljande månader, samt då ej sällan händt, att fiskare huggit, och således fångat, stor och fet sill, med den fiskedon, dörj med tvenne krokar, som brukas till annan fiskfångst; hvilket synes bevissa, att af sillen då funnits hvad man kallar tjuckt, i fjordarne. Vanligt stor sill tågar sällan på bete; men det har ofta händt att en större sort, om 2 a 3 % vigt, merendels kallad sillstör och utaf fiskare Sillkung, tagit bete af musler, skal, och således fångats med krok.

Af den första sill, som fångades, förstod man endast att förvara medelst saltning; men på 1750talet börjades att röka sill — böckling — att koka tran af sill, och omkring år 1780 att pressa — Pilchards.

Vid sillfiskets början förrättades saltningen på fartyg i hamnarne och på klippor i skärgården; men snart börjades att anlägga förädlingsverk; då år efter annat bygdes allestädes i skärgården, så att år 1787 voro 336 sal-

terier, 429 trankokerier med 1812 stycken kettlar, samt rökerier och pilchardspressningar inrättade.

Ehuru vid sillfiskets början säkerligen icke saknades öfverflödigt tillgång på sill i Skärgården, var fångsten och förädlingen likväl mindre betydlig, förmodligen i saknad af behöfvelig fiskeredskap, tillräcklige förädlingsverk med dertill erforderlige materialier, afsättning och konsumtion; men sedan alltså blifvit under tiden afhulpit, utskippning till flera utländska orter af saltad, rökad och prässad sill samt silltran, jemte inrikes konsumtion tilltagit, har denna för det allmänna och enskilda högst fördelaktiga handtering årligen uppstigit, och synes hafva hunnit till största höjd på 1780 talet, då år 1787 såkert saltades öfver 400,000 tunnor, rökades öfver 4000 tunnor, och prässades öfver 2000 tunnor, samt kokades öfver 44000 fat tran; hvartill ätgick ungefärligen 1066000 tunn. färsk sill; och har dessutom blifvit fångadt, som utgått färsk, dels till Norrige, och dels till flera Danska orter, minst 50,000 tunnor, samt till Skånska, Hal-

länska och flera inrikes orter, jemte dagliga förtåringen, under fisketiden, af fiskare, båtförare och arbetare vid förädlingsverken, som såkert varit öfver 50000 personer, samt hela skärgårdens öfriga folkmängd, kan beräknas till 100,000 tunnor. Här af synes, att högsta årliga fångsten varit ungefärligen 1,216,000 tunnor.

2:do. Orsakerna till sillfiskets aftagande och ändtliga upphörande äro, tvifvelsutän: 1:mo. förädlingsverkens anläggning på yttre skären vid hafsbandet och inloppen från kattegatt till fjorderna i Skärgården, der sillen bort få fritt inkomma, utan att förstöras och hindras af flera sorter buller och orenligheter, isynnerhet trangrums, som från dessa inrättningar allt för mycket hördes och luktades, så väl öfver, som ån mera under vattenytan, helst alla elastiska kroppar emottaga och kring-sprida ljudet starkare än andra. 2:do det myckna buller och stöj, som i sednare tider föröfvades af fiskare och silluppköpare med sina båtar, på alla de ställen, der någon sillstimma inkom och fångades, samt den större mängd död

sill, som ofta lemnades vid stränderna efter drågten, och 3:o det betydliga skjutande och kanonad, som föreföll i skårgården och Kattegatt, isynnerhet 1808 och påföljande åren.

Sillen, som är den läckraste fisk-sort man här känner, endast mängden och ett origtigt samt vårdslösat beredningssätt har försatt den till anseende af simpel och i ringa värde, har fina och lättörda organer samt fullkomliga sinnen, måste således finna allt det motbudande, som för henne luktar och smakar illa, eller annorlunda än dess bestämde föda, eller det element, hvaruti hon är uppfödd och vistas, samt, i enlighet med alla fria och vilda varelser, hafva afsky och fly för allt sådant ljud af buller, som icke är enligt med vanan, eller det vattnet och hafvets vågor åstadkomma. Att sillen skyr för orenlighet, afskråde och trangrums är en verklig sanning, som bestyrkes af erfarenheten, och var redan en känd omständighet vid författandet af Kongl. Stadgan d. 14 Nov. 1766, der orden lyda i 15 §. "Emedan erfarenheten bestyrkt, att sillen skyr

de ställen der sillafskräde i sjön nedstörtas, flera derefter utgifna Kongl. förordningar rörande sillfisket och förädlingsverken följa samma tillförlitliga öfvertygelse och strängeligen förbjuda trangrumsets utstörtande i sjön, som likväl, ty värr, skett; och ehuru man, med den så kallade Grumsakten, tryckt i Stockholm år 1784, har beflitat sig om att uppsöka och framställa flera skäl för trangrumsets oskuld, så ligger resultatet i öppen dag för alla, som vilja och kunna begripa, att dermed endast, en då varande enskild båt-nadsökte utestånga och förstöra det allmånas beständiga fördel, och att trangrumsets utstörtande i sjön varit en hufvudorsak till sillens uteblifvande.

Sedan mångfaldiga Salterier och Trankokerier blifvit uppbyggda på de vid hafsbandet och inloppen till skårgården belägne öar, holmar och skår, var det omöjligt att förekomma buller derifrån, som hördes långt utom yttra skåren, i synnerhet från Tunnbindareverkstäder och hvarjehanda handtering med tomma kåril och andra materialier, i Bodar och på Bryggor, som voro

uppförda af timmer, plankor och bräder, flera fot djupt i vattnet; och då man besinnar att ljud vinna en ökad intensitet, när de fortplantas genom vatten, så finnes tydligt, att de skakningar, som uppkomma i granskapet af detta element, verka på dess invånarens organer, och starkt väcka hörselns känsla.

Under fisketiden fördes ett förfärligt stöj och buller, der någon sillstimma visade sig, hvarföre oftast hände, att när första drågten blifvit gjord med fördelaktiga fångster, så flydde sillen derifrån och åter till sjös; så vida icke sillen var inkommen i så smala vikar och sund, att fiskare kunde stänga för inloppet med en eller tvenne vadar, som ofta hände, då all innanföre varande sill uppfiskades. Jag tror mig böra anföra ett sanfärdigt exempel: vid Galterön, belägen i södra Skårgården vid hafsbandet, hvarest icke varit något förädlingsverk eller folk, som kunnat åstadkomma buller, har sillen ofta först visat sig; der fångades ett anseelig mängd år 1804 d. 12 och 13 December; men så snart ett

större antal fiskare med vader och uppköpare med båtar dit anlände, som förorsakade buller och støj, så gick sillen åter till sjö; och kom sedan icke in der på längre tid.

Jemte förenämde orsaker till sillens aflägsnande från Bohusländska stränderna, har skjutande, isynnerhet med kanoner, hufvudsakligast bidragit; helst det är en för längre tid erkänd sanning, att sillen, så väl som all flyttfisk, flyr för sådant buller; hvarför en Kongl. Förordning af d. 10 Febr. 1756 förbjuder allt skjutande och styckens lossande, såväl på fästningar i Bohuslän, som på Krono- och Köpmansfartyg i hamnarne och skårgården, vid 500 daler silfvermynts vite, under rätta fisketiderna, då fisken ifrån hafvet uppstiger till stränderna. Kan man våga tro, att ett så högviktigt förbud är utfärdadt utan sann grund, så kommer sednare erfarenheten och säger högt: att, år 1808 i Mars månad, börjades ett ovanligt skjutande med kanoner, på Krono-, Kapare och Köpmansfartyg, i Skårgården och Kattegatt, hvilket fortsattes, isynnerhet af Engelsmän,

i flera påföljande år; hvaraf sillen blifvit så förstörad och förströdd, att hon sedan icke som vanligt besökt Bohusländska Skärgården. Och som föregående åren 1806 och 1807 var tillräcklig tillgång på sill i Skärgården, men 1808 och påföljande åren högst obetydligt, endast någon stor, jemte mera småsill har inkommit och blifvit fångad, så är det otvifvelaktigt att sillen flydde, förstördes och förskingrades för detta buller. Denna sanning vinner mera trovärdighet, när man besinnar, att betydligt sillfiske blifvit idkat under sista hälften af Sextonårhundradet, hvilket afstod under påföljande krig, säkerligen förorsakadt af den kanonad, som då utförades, i synnerhet när Amiral Thordensköld härjade vid Bohusländska kusterna. Vill man invända mot denna grundsatt, att vid Jutländska kusterna föreföll också stark kanonad sistl. krigsåren, likväl har mycken sill infunnit sig derstädes sedan, och fångas ännu; så bör det tagas till öfvervågande: att icke något beväradt fartyg kan komma så nära den Jutländska som Svenska kusten, att kanonad och allt buller verkar mångfal-

dig mera, i anseende till ljudet och dess kringspidande, i bergsbygder eller vid bergiga kuster, än vid flacklåndiga, hvaraf tydeligen följer, att, då kanoner lossades i rännan, eller metvaters i kattegatt, så gjorde dånet deraf mera effekt mot Svenska kusten, och åstadkom derifrån starkare resonans än vid den Jutländska; hvaraf, samt af skjutandet emellan bergen i Skårgården, sillen skrämades och nödgades fly närmare under Jutländska vallen, samt till inre fjorderna derstädes, att söka skydd för buller och genljud, som icke mötte henne der, då sådant ej kan åstadkommas till någon betydighet på flackländig och sandig kust. Derefter hafva sillstimmorna, allt hittills, tagit sin riktning emot Jutländska stränderna, men torde snart vända sig åt Bohusländska Skårgården, när alla der motbjudande hinder blifvit undanröjde.

Är det visst, att allt hvad som sker i världen har sin orsak, så är det äfven visst, att förenämde omständigheter vållat sillens bortgång och uteblifvande från Bohusländska Skårgården, så vidt

inga andra rimliga orsaker kunna tänkas eller uppgifvas.

3:0 För att söka befordra sillens återkomst, synes nödvändigheten påkalla ett sorgfälligt undanrödjande af alla förenämde hinder. Således böra alla vid hafsbandet och inloppen till Skårgården varande byggnader borttagas, och hädanefter icke tillåtas uppbygga några inrättningar eller boningshus nära sträderna annorstädes, ån vid tränga och grunda sund, närmast fasta landet, och på detsamma, hvarest lägenheter gifvas. Ordning stadgas och noga handhafvas, för fiskare och alla, som samlas vid fiskningsställen, att allt buller och oljud undvikas. Allt skjutande i Skårgården och vid inloppen dertill, så väl med handgevår som kanoner, alla årstider, strängeligen förbjudas, undantagande i högst trängande nödfall.

Af gamla skrifter synes, att ifrån början af 12:te sekulum, troligen längre tid förut, här sillen besökt, öfvergifvit och åter inkommit till Svenska Stränderna; men orsakerna dertill, eller an-

ledningarne till sillens utvandring från dess stamort, som skall vara norra ishafvet, och inkommande till Skärgården lära icke vara så bestämdt kända eller uppgifna, som sednare erfarenheten bestyrker, att flerahanda buller och oordningar förorsaka sillens aflägsnande från alla de stränder, der sådant utöfvas.

I fordna tider trodde man, att hvalar och sålar, som kallades sillfösare, dref sillen från ishafvet till Skagerack, och att hon vid stränderna deromkring, sökte skydd för dessa, som hennes glupskaste fiender; men sednare erfarenheten lärer, att hvalar icke kunna sluka någon sill, att mindre, eller så kallade springare och nordkappare, jemte sälhundar, oftast visat sig inom och uti sillstimmorna i skärgården, utan att drifva dem från stränderna, att sillen säkerligen, enligt naturens ordning, besöker Skärgården och stränderna, dels för att afbördasitt yngre i grundare vatten, och på sådan botten, som är betäckt med hvarjehanda sjöväxter, der rommen bättre för-

förvaras och utkläckes ån på kal bot-
ten, och dels för att söka sig föda af
vatteninsekter, som troligen trifvas bland
sjöväxter, och att dessa naturliga om-
ständigheter äro hufvud-driffjådrarne
till sillens besök vid alla de stränder,
der icke motbjudande hinder ligga i
vägen.

Det kan med all visshet anses
för en mångårig villfarelse, att, emot
vanliga fisketiden, önska hårdt vestligt
blåsande och högt vatten, för att drif-
va sillen till skärgården och stränder-
na. Visserligen har sillen merendels
inkommit med vestlig vind, sedan skär-
gården blef öfver allt bebyggd; men
rätta förhållandet är: att vestlig vind
hindrade allt ljud af buller och stöj;
samt den motbjudande lukten från
trankokerierna, att höras och förnim-
mas till sjöss eller vid inloppen; hvar-
emot sådant möttes långt utom yttra
skären, med östlig vind och godt vä-
der, då sillen nog aktade sig att nal-
kas skären. Derföre inkom icke sillen
så väl efter som till och med år 1767;

tidigare, eller innan den mesta hade lekt ut, emedan hon är mera qvick, skygg och varsam vid leketiden än efteråt, då hon blir matt och dufven; derföre inkom sillen, de sednare fiskningsår, icke förr än i October eller påföljande månader, då merendels en sjödimma, eller regnrusk, hänger öfver bergen och hindrar allt buller och genljud derifrån att höras på afstånd; och vid sådane tillfällen inkom sillen lika så snart med östlig som vestlig vind. Det är också visst: att sillen icke, emot sin vilja, låter drifva sig af stora eller ström, hvaraf hon då skulle lätt blifva kastad på land. Äfven har man erfarit: att sillen går alltid i större eller mindre flockar eller stimmor, och när en sådan flytter sig eller flyr, så sker det med snabbaste rörelse, så vål mot som med ström och vind: att då man rör öfver en sillstimma, så flyr den inte för årornas plaskande i vattnet, men ganska hastigt för minsta slag eller buller på båten: att den större sillen är mera skygg och varsam än den mindre, som säkert är ynglad af den förra.

Man har skålig anledning förmoda, att sillen åter besöker Bohuslänska skärgården; helst tillförlitliga underrättelser, så väl af sjöfarande som fiskare, bekräfta, att större mängd sill har visat sig i Kattegatt sistledne åren, under sommar- och höstmånaderna; och att sillen, vid vestra kusten på Norrige, har nyligen dragit sig öfver 30 mil närmare Skagerack än vanligt; hvilka sanna förhållanden styrka sannolikheten, att ännu mera sill vill infinna sig i Kattegatt, som då säkerligen inkommer till stränderna der omkring.

Men sedan sillfiskeriet nu i 13 års tid afstadnat, lærer allmänheten icke vilja påtänka dess åter upplifvande, eller ens tro möjligheten; hvarföre, och som största delen af skärgårdens invånare äro så utfattige, att de icke förmå utreda någon vadredskap eller tjenlige nät, med båtar och tillbehör, och icke eller äga tillräcklig tillgång till upphålle för sig, hustrur och barn, under den längre tid som torde fordras, att påpassa sillen, tills nå-

gen lönande fångst kunde göras, utan nödgas derföre dageligen bruka annat fiske, med krok, att skaffa föda, samt då all gammal vadredskap är dels föruttnad och försliten, dels förstörd eller använd till andra behof, så lär sillfisket längre tid få sakna handläggning, om icke andra upphjelpande medel och anstalter snart vidtagas.

Derföre torde det finnas högst angeläget, att flere af Rikets bemedlade Herrar och Män behagade förena sig till ett eller flere bolag, för att, med behöfliga medel och kraftiga åtgärder, befordra sillfiskets återställande, åtminstone till någon del af dess fordna betydighet; och ehuru det icke är mig tillständigt att hvarken förmoda eller gissa hvad Kongl. Maj:ts allernådigtst skulle tackas anbefalla i detta ämne, vågar jag, i djupaste underdånighet vara öfvertygad af Kongl. Maj:ts mångfalldiga Nådiga omsorger och höga uppoffringar, för det allmännas och enskiltas närvarande och framtida fördel, att en så vigtig an-

stalt äfven omfattas med nådigt bifall och understöd, till ändamålets vinnande.

Af tillförlitliga handlingar synes, att vid början af upphörda sillfisketiden, eller från och med år 1752 till och med 1787 har Kongl. Maj:t i nåder funnit för godt, att låta utgifva öfver 635,000 R:dr, till sillfiskets upphjelpande; hvarföre denna, för det allmänna och enskilda fördelaktiga handtering också ärligen tilltog och uppsteg till förenämde höjd.

Under förmodan att mitt upprigtiga fast oförmögna bemödande, för att uppgifva skäligen anledning till nyttiga anstalter för sillfiskets upplifvande, ej ogunstig upptages, vågar jag härmedelst yttra mine oförgripelige tankar i detta viktiga ärende, och, efter mitt enfalldiga begrepp, föreslå de inrättningar, som till en början torde böra vidtagas. Att understödja fiskeri-idkare med penningförsträckningar, för att kunna utreda hvarjehanda fiskeredskap och bereda

goda fiskvaror, torde finnas vara det mest passande sätt att få sillfisket i gång; men flere betänkligheter låra uppstå håremot; i synnerhet att sådane försträckningar troligast användas till flerfaldiga andra behof, och fiskarena således lemnade åt sig sjelfve och egna dispositioner, oberoende af behörig tillsyn och erforderlige föreskrifter, säkerligen vidhålla sin gamla vana, och hvarken anskaffa behöflig, ovanligt användbar och beqvämare fiskredskap, eller på ovanliga årstider påpassa sillens ankomst, som blir högst nödvändigt, om ändamålet skall vinnas. Utom sillfisket i nordsjön, som torde åfven påtänkas, att med tjenliga fartyg och nåt verkställas, synes sillen böra påpassas och fångas, i skårgården och öppna sjön Kattegatt, af sex, åtta eller flere dertill utrustade fiskelag, som böra stationeras i Götheborgs, Marstrands, Uddevalla och Strömstads skårgårdar. Till hvarje sådant fiskelag, som sammansattes med 20 i hafs- och skärfiske kunnige och erfarne män, utredes en väl inrättad sillvad, 50 à 100

stycken nät, 100 stycken snören och dörjer, jemte behöflige båtar och nödvändigheter. Desse fiskelag, hvaraf tvänne män förordnas till styres- och förmån för laget, jemte en ordnings- och tillsyningsman för hvarje tvenne lag, böra vara utrustade och färdige, att alla årstider kunna snart sättas i rörelse och verksamhet. Fiskarens belöning bestämmes för månad så, att de deraf kunna hafva nödtorftigt uppehälle; men, för att uppmuntra dem till desto bättre flit och idoghet, bör dem tillfalla en viss andel af fisket eller dess afkastning; så att, vid skeende slutliqvid för bestämd tid, fiskarna, i hvarje fiskelag, få tillgodo njuta, antingen den destämde månadslönen eller deras andel af fiskningsbeloppet, under förflutna tiden, hvilket som för dem då finnes förmonligast. Hvaremot de böra förbinda sig att troget tjena vid fisklaget, den tid som bestämmes,

Med vaderna fångas sillen, när den inkommer i skårgården till större mängd; med näten sökes sillen ut-

om skåren, vid grundar eller bankar i Kattegatt, der de utställas till drift under nattetiderna, när våderleken sådant medgifver; och, vid inloppen till samt i skårgården, nedsänkas nåten till botten, på uppgående grundar; dels för att således fånga sillen, och dels att erfara, om och när hon nalkas stränderna; samt, då vinter och islopp inträffar, så bruka nåten till sillens fångande under isen; hvartill äfven sillvaderne, som isnotar, torde kunna begagnas, enligt det i Götheborgs Kongl. Vetenskaps och Vitterhets Samhällets Handlingar 1:sta delen, fullständigt beskrifna sätt. Snören och dörjer brukas under den tid med nåten fångas sill i öppna sjön, då äfven Långor, Torsk och flere fisksorter kunna fiskas. Allt hvad i öfrigt bör iakttagas, som icke rummet här tillåter beskrifva, lærer en ordentlig Direction nogsamt finna och föreskrifva. Efter goda anstalter behöflige inrättningar och driftig styrelse, bör man förmoda fördelaktig utgång; betydlig och riksgagnande indrägt, af naturens outtömliga

tömliga förråd; isynnerhet när idogheten sträcker sig till flerfalldiga fiskebragder, hvartill Sveriges Rikes belågenhet, som gränsande till fiskrika haf, synes föranleda; då åtminstone inhemska behöfvat af flere sorter fårsk och på hvarjehanda sätt beredd salt-sjöfisk, kan uppfyllas, genom egna fiskerier; och således icke behöfvas derom anlita andra, mera fiskande Nationer; hvarjemte många fattiga skårgårdsboar givvas tillfälle att förtjena bergning för sig, hustru och barn, dels med redskapens tillredande och dels genom fiskande dermed; sedan större delen äro så fattige att de icke förmå skaffa sig nödig fiskedon.

Slutligen vågar jag hysa den nog djerfva önskan, att dessa blad måtte finnas värda att föredragas Høga Vederbörande, för att vinna det behagliga afseende, som ämnet och min så upprigtiga välmening som sanna önskan att kunna gagna det allmänna, finnas förtjena; samt blitva befordrade till tryckning för allmänhetens un-

derrättelse, om så pröfvas för godt,
helst min olyckligtvis iråkade fattig-
dom, icke tillåter mig att derom be-
sörja. Med undergifvenhet är jag
såvillig som skyldig att sanfärdigt be-
svara alla de anmärkningar, som här-
vid skäligen kunna göras.

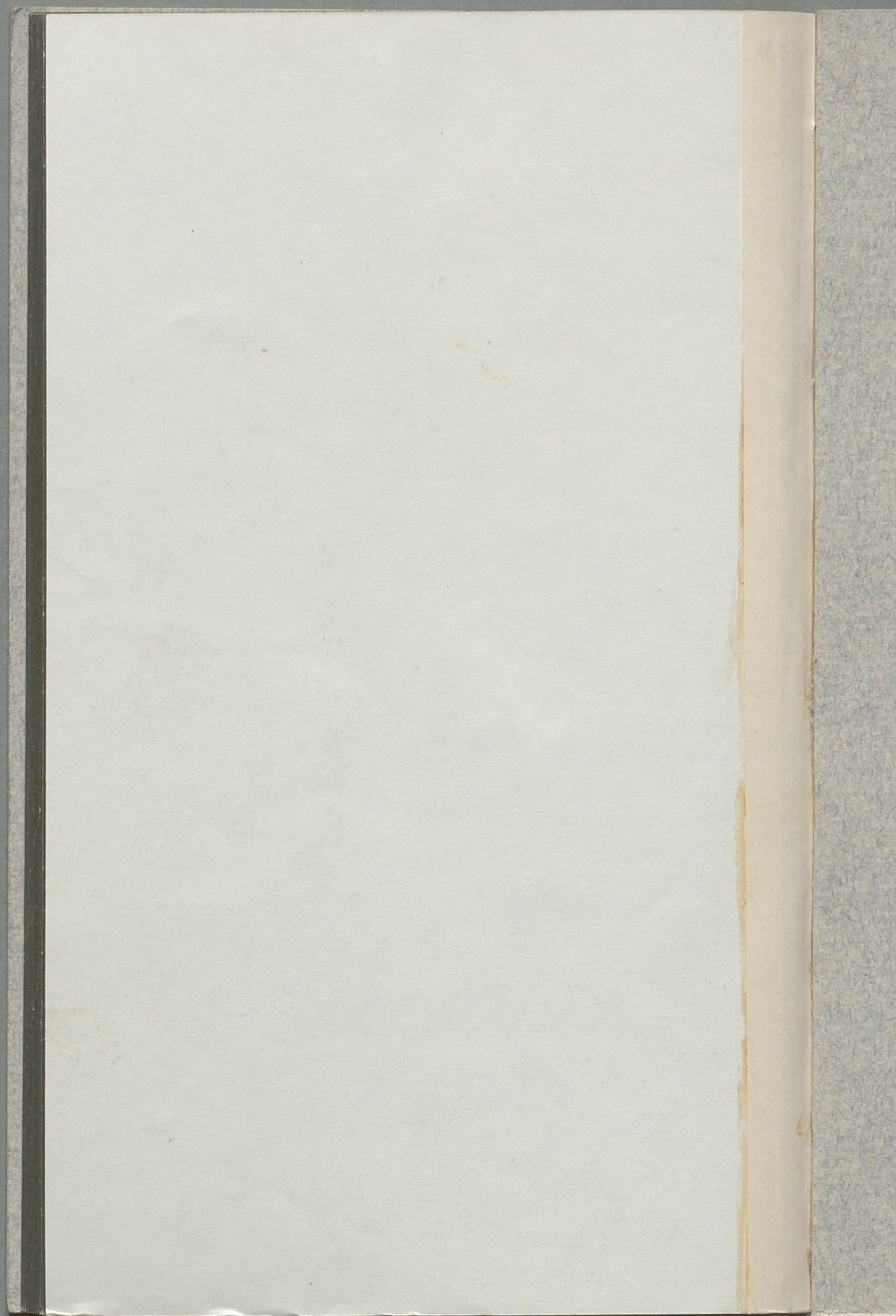
*Fiskaren uppmuntras bör,
Understödjans, låras, lifvas
Till nyttig verksamhet, så väl på sjön som
strand;*

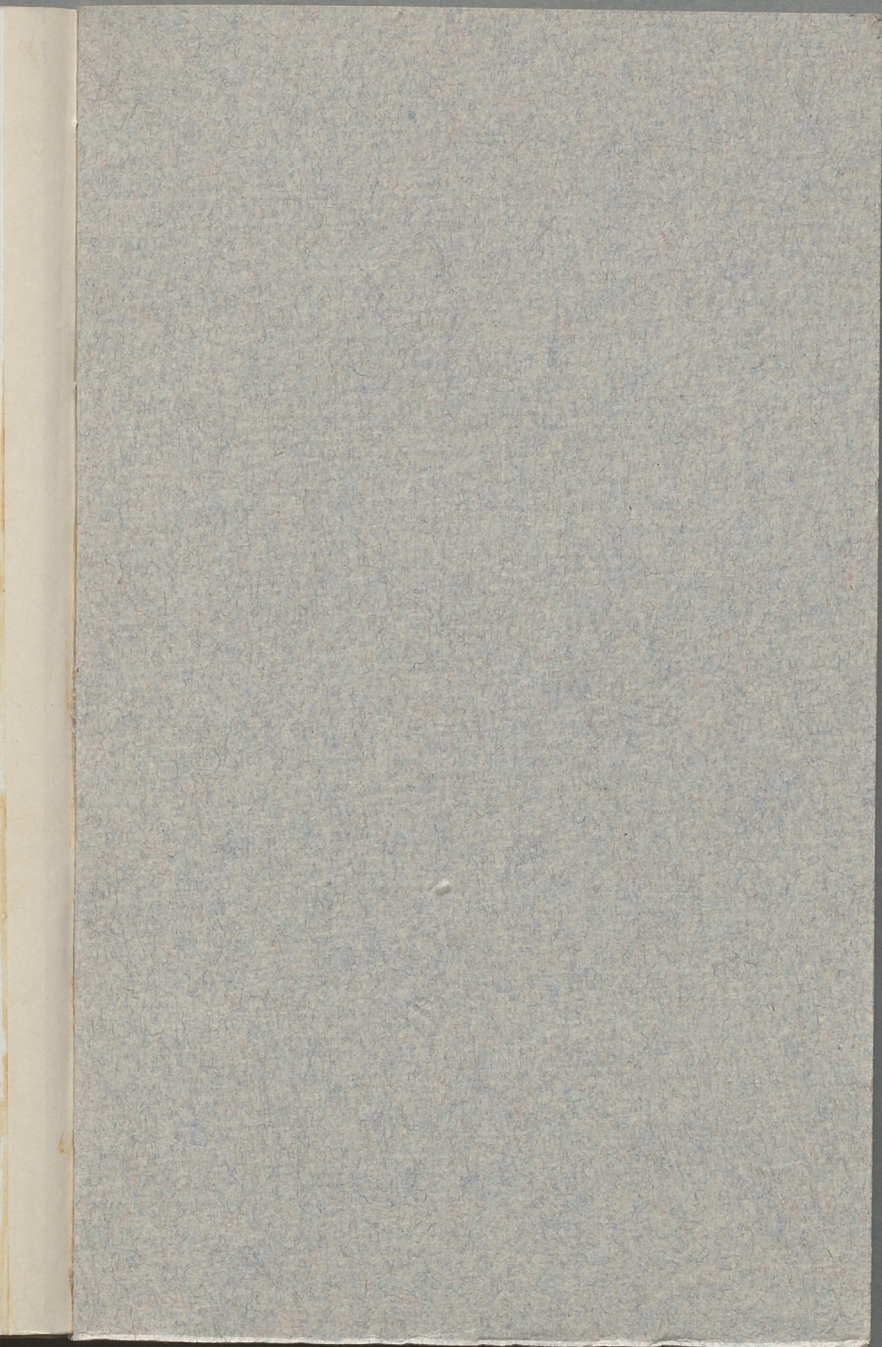
*Att han på stora hafvet tår
Med fartyg, redskap och till fiske öfvad hand,
Sig villigt bruka och kringdrifvas:
Att Sill och annan fisk, med nät och krok
upphämta*

*Ur djupet, hvarest fins stort öfverflöd derpå;
Och ej, som hittills skett, vid klipporna blott
vånta,*

*Att Sillen, nu som förr, till landet komma må.
Snart sker sådant väl visst,*

*Rast-mängden det ej tror;
Men till att fånga fisk,
Behöfves tjenlig redskap,
Arbetsamhet, med list,
Och dertill fordras vetskap;
Se! hur sjöfogeln vet att bruka näbb och klor.*

National Library
of Sweden

LÄSESALSLAN

60001000345868

www.books2ebooks.eu